

DOBROGEA JUNĂ

POLITICA, ECONOMICA, LITERARA. — INDEPENDENTA, ZILNICA

Director: CONST. N. BARRY

ABONAMENTE
Pe un an Leu 120
Pe jumătate an „ 70
REDACTIA SI ADMINISTRATIJA
Str. D. A. Sturza No. 7
CONSTANTA
Anunturile se platesc dupa tarif
Manuscrisele nu se inapoiata
Telefon 9/21

DOBROGEA DOBROGENILOR

Are Guvernul un program economic?

Exportul oglindeste capacitatea de dezvoltare a unei țări, procurând mijloace de plată pentru trebuințele importului. Din aceste două elemente se constituie balanța de conturi și când este deficit în dauna exportului — situația în care se găsește țara noastră în momentul de față — creditul și moneda țării suferă în proporție. Deci este datorica ori cărui guvern să intensifice exportul.

Care a fost politica actualului regim în materie de export?

S'a experimentat nefastul sistem al autorizațiilor, al permiselor pentru vânzarea recoltei, al celor pentru obținerea vagoanelor de la fostul subsecretar al aprovizionării, al permiselor pentru export, în sfârșit după o multime de forme, burocrația anchilozată mai cerea și plata exportului în valută străină, lucru care a îndreptățit Finanza Străină să se întrebă dacă Leul mai merită încredere, din moment ce nu are valoare în țară și nu este primit pentru exportul produselor sale.

Consecințele firești ale acestor dispozițiuni au obligat guvernul să revină la libertatea exportului, însă cu taxe de export variabile în raport cu valoarea produselor pe lângă tarife mondiale.

Acest regim a fost cel mai practic și echitabil: pe de o parte stătuț pe de altă parte producătorii și exportatorii, în toată libertatea valorificau mai bine produsul muncii lor.

Dar nici acest regim nu fu de lungă durată și în memorabila zi de 17 August, în baza unor considerate ce se conținea, se decretăză noul regim al contingențării cerealelor, transformat într'un monopol de Stat pentru jumătate din producția țării.

După ce legile noi fiscale prin diverse cedule, la care se adăogă un complex de impozite complementare, — impozite pe venitul global, pe cifra afacerilor, impozit pe avere etc. — slăbesc venitul producătorului, guvernul fără a mai ține socoteală de toate aceste contribuțiuni, fixănd cele mai arbitrare prețuri, cumpără cu de-asaia produsul celorlalți, pentru a-l specula el „stat negustor” în toată țara unui grup de Bancheri constituți în „Sindex”. Acesta este un nou impozit degăzitat pe avere, o confiscare a produsului muncii, — când echitabil ar fi fost ca din profilul ce se va realiza din aceste operațiuni să se rezerve o parte și producătorilor.

port și nefiind cumpărată nici în interior?

Deocamdată nu exportăm, birourile, comisiunile, inspectoratele, lucrând la contingente; iar când lucrările vor fi terminate cu siguranță că Dunărea nu va fi navigabilă și atunci chiar cu podul refăcut, în actuala situație a C. F. R., nu vom putea exporta mai mult ca 5000 vagoane lunar.

Și noișii că în afară de 200,000 vagoane cereale exportabile, mai avem disponibile zeci de mii de vagoane de petrol, lemne, etc.

Dacă statul s'ar fi mărginit la taxe de export, producătorii, comercianții și celelalte instituțiuni organizate și specializate în materie, ar fi exportat până astăzi o bună parte din produsele țării, în condițiuni mult mai bune, sute de milioane de lei ar fi intrat în țară și am fi evitat unul din motivele importante ce au determinat prăbușirea valutarei.

În chestiunile economice trebuie să privim punctul de vedere generic și obștesc, căci de multe ori un interes momentan, cum se întâmplă de pildă acum, deși procură câteva sute de milioane tezaurului, are consecințe incalculabile asupra întregii Economii Naționale.

În căutarea unui erou

Ce înțelegem noi prin erou? Eroul este cel care se sacrifică pentru binele comun, pentru binele țării, pentru binele omenirii.

Am plecat în căutarea acestor morminte. După o călătorie de o jumătate de zi am ajuns la intrinsele dealuri din preajma Cobadin-Cocagne — locuri unde de acești eroi ce au dat mare avânt și dispreg de moarte și-au sacrificat viața! — Însă mormintele lor nu se cunosc, nu sunt lăsat în părire, crucile au căzut și, cu ele s'au sters și urmele acestor căzuți. După o cruce rămasă acolo prin minune, se mai arată c'au fost morminte multe de eroi! Unele locuri poartă câte un sfert din cruce, alte locuri resturi căzute și altele nu le ridică, nu le susține ca să mai dăreze vre-un semn de mormânt.

Te cutremuri din povestirile locuitorilor (martori oculari) cum nimeni n'a dat nici o atenție spre păstrare. Căminii i-au desgroap și sfâșiat pe acei cari au fost înmormântați în suprafață.

Oasele lor zac rătăcite pe câmpuri, după ce profanatorii le-au jefuit cadavrele. Nu o autoritate ori instituție, ori primar, nolar etc. au s'a interesat, să cerceteze, să păstreze măcar inscripțiile, ca ori când s'au poți vedea c'au existat vre'o dată acele morminte! Caușii și cercetezi în van, căci cine să te lămurască! Vrei să găsești mormântul unui erou, unui cunoscut și nu-l găsești! S'au distrus de ploi, s'au ars crucile, chiar locuitorii, crescând buruienile pe câmp, au dat loc și cu ele au ars și crucile, urmele acestor morminte!

Mai există morminte mai bine conservate cu inscripții nemșterse pe pietre și aceste ale inamicilor noștri!

La ale noastre, făcute în pripă de jlema, crucile n'au putut rezista și nici mai târziu nu s'au luat măsuri să nu se ștergă definitiv urma lor.

„SAH LA REGE“

„Mincina stă cu Regele la masă“
A. VLĂDUȚĂ

Câteva din ultimele noastre articole, cu privire la părăsirea în care a fost lăsată Dobrogea din partea celor mai de sus, au putut lăsa să se vadă recidivarea din partea noastră a unor învechite procedee și sisteme, care — înem s'o măturăm — ne repugnă. Amenințările ori insinuările, tot așa ca și adulațiunea sunt împotriva tradiției și firei noastre dobrogenescă. Gândul și păsul, suntem obișnuși să ni le spunem întregi, fie că plac ori displic, fie că pot avea urmări bune sau rele, pentru noi ori pentru alții.

„Ceace a putut inspira și dicla scrisorile noastre din urmă, n'a fost de cât durerea cruntă a unei populațiuni generoasă până și 'n mizerie și grija ca nemulțumirea ei să nu se răsfărăngă într'o zi focmă asupra Dinastiei. Corona n'a fost până acum pentru noi numai un simbol de credință, ci și spremlul liman de mântuire. Lăsați timp de patruzeci de ani prădă celei mai deșănțate ticăloșii administrative, Dobrogenii au găsit nu o dată la picioarele Tronului, cuvântul de ușurare sufletească și de desrobire trupescă.

Ș când astăzi, după ce au jertfit în acest război, pentru mărirea țării, tot ce poate da un om: întreaga agonisire materială, sângele și pâinea copiilor, liniștea și mângâierea bătrânelor, ei se văd uitați și părășiți până și de Aceia, în Cari regele Carol I deprinsese să vadă Părinții deapaurii crezătorii și iubitori, — atunci, a mai asucunde gândirile și a răstălmăci cuvintele, ar însemna din partea noastră — ecou nealțerat al opiniei publice dobrogenesc — o lășitate, de care noi nu am fost și nu putem fi capabili.

Dela comisia mixtă de rechiziții
Comisiunea mixtă de rechiziții de pe lângă prefectura județului Constanța, la urma reclamațiunilor primite și a celelaltor făcute, a eliberat următoarele bonuri de rechiziție: Văduvei Ioana Ene Vasile din comuna Cartal, Chircea Chircea din comuna Saftichioi; Carol Corneanu din comuna Cortali; Nicolae Iova din Cara Omer și Petre Pușcasiu din comuna Dulgheru-Constanța.

O școală de mecanici la Sulina

Marina militară înființează în acest oraș o școală de mecanici de mare. Cursurile vor ține trei ani de zile iar absolvenții devin meștri stagiari; după patru ani în acest grad, devin meștri clasa III. După un timp anuntat pot da examenul pentru gradul de ofițeri mecanici. Pentru admitere se cer cel puțin trei clase de cunoscătoare și de admindare se ține zilele acestea în Direcțiunea Marinei din Ministerul de Război.

Din Caraculun

Rămăși fără pământ. — În ziua de 5 c., a venit la reședința comunei noastre Cierăci d-l șef de orol, ca să ne dea, ca în toți anii, în arendă pământul stinului în întindere de 100 ha, nălip șurător pentru arătură și izlaz și 54 ha. pământ de cultură. Mare ne-a fost înmărire, când d. șef ne-a declarat că 100 de ha din acest pământ îl reține, pentruca să facă din el ceace-l plăce și dă. Pentru ce acest bun plac, față de niște cetățeni, cari ne-am făcut aliat în timp de pace cât și în timp de război, datorită?

Pe de altă parte, obștia din localitate și ea ne refuză pământ în anul acesta, într'u cât din cauza secetei nu ne-am putut plăti datoria arendei din anul trecut. Așa că, desi suntem în totul oameni, noi suntem până astăzi fără arături.

Pe cea mai mare parte din pământurile pe care le-am cultivat anul trecut, obștia a învoit vite, lăsându-ne astfel și fără loc de pășune.

Inspectia d-lui contra-amiral Scodrea la Sulina

D-l contra-amiral Scodrea Vasile comandantul diviziiei de mare însoțit de d-nii comandanți Vasile Matei și Isășescu, primul, șef de stat Major, al Diviziiei de Mare și al doilea, comandant al forțelor navale, au sosit în portul nostru cu o canoană venind de la C. Anstana, pentru a inspecta Baza navală Maritimă de aci.

Cronica Ritmată

Topăita lui Georgescu

Se cântă pe aria sărbătoare: „Hop și noi țărăni!”
Gazeta „Dobrogea Jună”
De când pește afumat
Cu Jamaikă împreună
Măpucul de fabricat,

Toată ziua mă înjard
Pentru pește ceel leu,
Dar când pește tot se fură
De ce n'api ciupi și eu!

Că deprinderea 'n viață
A doua natur' ar fi,
Nu e vorbă șugăbeașă
Când începi a te învățti.

Dar scrântind măsura doar c'o
Lingură de feculă,
Te-a trântit cu nasul la comisie
De speculă.

Dar în vecl e sfânt succesul
Pentru smecher cum sunt eu
Căci am câștigat procesul,
Deși jocul a fost greș.

„V. reușt' apoi — se știe —
Când se judecă vre-un șper,
Că dreptatea o să fie
Cu Camera de Comerț.

Președinte când ca mine
Merșeria o pricepi
Dela sine lucră vine
Pescăria ca s'o începi.

Și-apoi dăi cu pește, pește
Afumat, Jamaikărit,
Căci așa se pripocștește
Tot câmpul boerit!

Birjarul dela Cămpina

DIN SILISTRA

Abuzul unui sergent. — Sergentul de oraș Ion Musa a fost surprins laudă de la țărani bani, pentru a-l lăsa să intre în oraș. Fiecare țaran, pentru a trece bariera trebuia să plătească numitului sergent între 5 și 10 lei.

Lipsa de lemne. — Deși în împrejurimi sunt foarte multe păduri, totuși populația n'are lemne pentru țară.

Din Ghiuvenia

Școala noastră! Cum am putut-o reface numai unul Dumnezeu o știe! Și totuși mână dela mână, am isbit și s'o redăm învățământului cu încăperi pentru cele patru posturi, câte aveam înainte de război și o locuință gospodărească pentru diriginte. Ne mai învrednicise milostivul anul trecut și cu o pereche de învățători cum rrs se mai găsece astăzi. Ion Ionescu din Hențești și cu soția lui, o binecuvântată lobă de carte și de bunăcuvântă, amândoi închinății școlii și nu politici, ajunseră să facă ca să nu ne mai cunoaștem copiii. Lacrimile ce așteia au vărsat zilele trecute la despărțire, când cei doi aposioli luau rămas bun — de-și spuneau ei; prozivizori — ca să se ducă la Exilul în Cadrilțer, au fost cea mai bună plată și răsplătă pentru acele două școlule de elii.

DIN SULINA

Greva zarzavagilor. — Față cu pedepsile aspre ce li s'au aplicat — 1000—2000 lei pentru un pepene sau o varză ce s'a vândut pește prețului maximal — zarzavagii țărani din Dolia s'au pus în grevă de 2 săptămâni și nu mai aduc la piață nici un zarzavag sau alie alimente.

Viața artistică

Începe stagiunea

S'a părăsit în sfârșit sala de spectacole a cazinoului, unde frazele actorilor, rătă-lsu vagoabde prin sală, fără a ajunge la urechile spectatorilor, teatru — chipurile de vară — unde era Tashiei, elogiată și mistuă făcea o alicătură hibridă cu sunetele aurale, făgăsuț la jorurile de noroc, — modernizare capricioasă a letesului vieții, pentru a trece în teatrul de țară „Elops”.

Începutul îl face d. Petre Sturza cu „Papa Leobanș”, comedia stăt de gustată din vechiul repertoriu al Teatrului Național și cu Fălnental lui Bjornstjern Bjornsson.

Nu se vor rosti discursuri din partea nici unal reprezentant al ministerului artiilor, artiștii sau scriitorii Dobrogei, n'au pregătit și nu vor pregăti nici o festivitate care să însemne un eveniment în metropola noastră, pusă și în ulată, pentru că nu avem o eană a artiilor, care să fie noastră a tuturor, și vor mai trece ani, lamentabili și grei, până la înălțarea acesteia.

Ne bucurăm că începutul se face acum cel puțin cu pteșe și cu artiști buni.

Este o chemare însă pentru publicul constăit și participarea la aceste spectacole o datorie. — Saver Gălbănuș

Cronica Tulcel

Anchetă. — D-l jude-instructor Miteșcu, însoțit de procurorul R. Ghițănescu, au făcut descinderi la primăria orașului și la Camera de comerț pentru a verifica scripțele, în urma unor denunțuri că s'ar fi săvârșit falsuri pentru a se lăsați exportul a o mie vagoane cereale.

Accident mortal. — Erița otrele 6 seara la cariera de piatră „Baba Rada” de pe teritoriul comunei grecei dărâmându-se un bloc de piatră a surzins pe locuitorul Constanța C. Corbea, omorându-l pe loc și răniind ușor pe locuitorul Ștefan I. Raș. Cazul se cercetează.

Plecarea contra-torțiorului englez. — Contra torțiorului englez despre care am anunțat că s'osește eri la portul nostru, astăzi la orele 12 din zi a părăsit portul laudă direcția spre Sulina.

Situația de plâns a Județului Constanța

Print'un nou raport, prefectul Const. Parisno, expune starea de plâns a Județului Constanța, confirmând astfel toate cele arătate d' noi și propunând mijloace ca populația să nu moară de foame.

Domnule Ministru

„Obștieal rău de a se ascunde adăvăral, face ca auto-șțiile superioare să nu știe ce măsuri priincioase trebuie să ia ca să combată un rău.

„Dol mii de familii de săteni se adăpășesc încă și azi după trei ani de pace, pe lângă ruinele lor, pe care nu le pot repara, fiindcă nu au material. Foarte puțin din totalitatea sătenilor au vite, aneltele și îmbrăcăminte, iar pe de asupra tuturor acestor neajunsuri, seceta crâncenă care durează aici de 6 luni de zile a nrs livezile și holdele în așa grad că de pe acum grău și porumb cu care să se hrănescă omenii nu este, și nici furaje pentru vite.

„Domnule Ministru, când un Județ se găsește într'o așa stare, era firesc ca județul vecin unde păștea a fost arhibogată să păstreze prisosul de cereale pentru a-l alimenta; mai cu seamă când podul de peste Borcea nu funcționează, spre a putea aduce alimente de meara la loc să se facă astfel, s'a făcut contrariul; măsurile luate de Prefectura Caliacra, fac ca aprovizionarea orașului și a Județului Constanța să fie imposibilă.

„S'a format acum o canoștioră de toți comercianții de cereale din aceli oraș, cari contra unui comision (pare-se de câte 650 lei de vagon) să strângă cu preț maximal (Lei 10000 vagonul) grău dela producători, ca apoi să fie repartizat pentru consumația internă și armată.

„S'a format acum o canoștioră de toți comercianții de cereale din aceli oraș, cari contra unui comision (pare-se de câte 650 lei de vagon) să strângă cu preț maximal (Lei 10000 vagonul) grău dela producători, ca apoi să fie repartizat pentru consumația internă și armată.

„Federalia Cooperativelor sălești, a avut și dânsa voce să cumpere din Județul Caliacra, grău destinat pentru export, cu prețuri dela 25000 lei vagonul în sus.

„Asu fost dar doi cumpărători. Conșortul cu preț maximal și Federalia cu preț normalizat, fapt care a făcut ca canoștioră să nu mai poată cumpăra nimic cu prețul maximal, lucru care atrage înfometarea orașului și a Județului Constanța.

„Cu toate acestea, Domnule Ministru, județul Caliacra tot mai are încă și astăzi un prisos de grău pește cel rezervat armatei și pește cel cumpărat de Federalia Cooperativelor sălești.

„Pentru ca județul Constanța să poată beneficia măcar de acest prisos, care se urcă la peste 1000 vagoane, să rugăm Domnule Ministru, să binevoiasă a face ca Oașr. Comisiune de Cumpărare a județului Caliacra:

1. Să oprească cumpărarea mai departe a grăului pentru export în Județul Caliacra, unde nu sunt cantități suficiente pentru aceli județi și al nostru până la recolta anului 1922.

2. Să se autorizeze moșra Dobrogeană din Constanța, moșra din Medgidia și cea din Cernavodă, să cumpere tratat și direct dela producători cantitatea necesară până la recolta anului viitor și anume:

Moșra Dobrogea p. orașul C-J-6000 v. g.
• • • Medgidia 200
• • • Cernavodă 200
• • • Bănești 400
• • • Măneala 30

„Acest număr de vagoane de grău, Domnule Ministru este strictul necesar cu care populațiunea județului, care de pe acum duce lipsă de pâine, se va putea hrăni până la recolta viitoare.

„Vă rog dar cu multă insistență Domnule Ministru, ca a-proveind gravitatea situației în care e pus aceli județ, să binevoiasă a ne acorda cererile caprinse înătrânsul.

„Federalia Cooperativelor sălești, a avut și dânsa voce să cumpere din Județul Caliacra, grău destinat pentru export, cu prețuri dela 25000 lei vagonul în sus.

„Asu fost dar doi cumpărători. Conșortul cu preț maximal și Federalia cu preț normalizat, fapt care a făcut ca canoștioră să nu mai poată cumpăra nimic cu prețul maximal, lucru care atrage înfometarea orașului și a Județului Constanța.

